

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis Pœnitentiæ & Extremæ Unctionis;
necnon varia summorum Pontificum Decreta, contra Moralis corruptæ
propositiones, & alia

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput Quartum. De effectibus & partibus Sacramenti Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40817

De Sacramento Pœnit. Cap. IV. 15
indiges ; Deinde : Ego te absolvo à peccatis
tuis , in nomine Patris , & Filii , & Spiritus-
sancti. *Si Pœnitens sit Laicus , omittitur ver-
bum suspensionis : Passio Domini nostri Jesu-
Christi , merita Beatæ Mariæ Virginis , &
omnium Sanctorum , quidquid boni feceris &
mali sustinueris , sint tibi in remissionem pec-
catorum , augmentum gratiæ & præmium vitæ
æternæ. Amen. In confessionibus autem fre-
quentioribus & brevioribus omitti potest : Mi-
serereatur , &c. Satis erit dicere : Dominus
noster Jesus-Christus , &c. ut supra usque ad
illud : Passio Domini , &c. Urgente verò ali-
quâ gravi necessitate in periculo mortis , bre-
viter dicere poterit : Ego te absolvo ab omni-
bus censuris & peccatis , in nomine Patris , &c.*

C A P U T I V .

*De Effectibus & Partibus Sacramenti
Pœnitentiæ.*

*Quæst. I. Q*UISNAM est primus Sa-
cramenti Pœnitentiæ effectus?

Resp. Nihil utilius , nihil efficacius nos im-
pellere potest ad amplectendum cum gaudio
Pœnitentiam , quàm ingentium consideratio
honorum , quæ ex ea percepturi sumus , quo-
rum primum est remissio omnium peccato-
rum , quibus specialiter applicatur ; quod qui-
dem eloquenter suo more explicat S. Joannes
Chryostomus relatus in Canone his verbis :
Talis , mihi crede , talis est erga homines
pietas Dei , nunquam spernit Pœnitentiam ,
si ei sincerè & simpliciter offeratur : etiam
si ad summum quis perveniat malorum , &
inde tamen velit reverti ad virtutis viam ,

*Can. Talis
De Pœnit.
dist. 3.*

suscipit & libenter amplectitur: facit omnia
quatenus ad priorem revocet statum.

Ezechielis,
cap. 18.

Hoc etiam nobis ipse Deus significare voluit
his Ezechielis Prophetæ verbis: *Si impius
egerit Pœnitentiam ab omnibus peccatis suis
quæ operatus est, & custodierit præcepta mea,
& fecerit iudicium & justitiam, vitâ vivet,
& non morietur: omnium iniquitatum ejus
quas operatus est, non recordabor.* Et S. Joannes
idipsum testatur Epistola I. cap. I. *Si con-
fiteamur, inquit, peccata nostra, Fidelis est
& justus, ut remittat nobis peccata nostra.*
Et cap. 2. ait: *Sed & si quis peccaverit, ad-
vocatam habemus apud Patrem, Jesum-
Christum justum: & ipse est propitiatio pro
peccatis nostris; non pro nostris autem tan-
tùm, sed etiam pro totius mundi.*

Quæst. 2. Sacramentum Pœnitentiæ remit-
tit-ne peccata, non solum quoad culpam, sed
etiam quantum ad pœnam ipsis debitam?

Resp. Certum est, verum hujus Sacramenti
effectum non minus esse remissionem totius
pœnæ peccato debitæ, quàm totius culpæ: ut
enim ait Divus Thomas: *In absolute ali-*

S. Tho. in 4.
dist. 18. q. 1. cui plus & minus de pœna dimittitur vi Cla-
art. 3. q. 2. vium, secundum quod plus se ad gratiam dis-
ad 4. ponit: & potest esse tanta dispositio, quod ex
vi contritionis tota pœna tollitur.

Et sanè Concilium Tridentinum hoc unicum
ponit discrimen inter fructus quos ex Sacra-
mento Pœnitentiæ percipimus, & eos quos
percipimus ex Baptismo his verbis: *Alius est*

Conc. Trid.
sess. 14. De
Pœnit. cap.
3.

*præterea Baptismi, alius Pœnitentiæ fructus;
per Baptismum enim Christum induentes, no-
va prorsus in illo efficimur creatura, plenam
& integram peccatorum omnium remissionem
consequentes; ad quam tamen novitatem &
integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ.*

De Sacramento Pœnit. Cap. IV. 17

sine magnis nostris fletibus & laboribus, divinâ id exigente justitiâ, pervenire nequam possumus: ut meritò Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus à sanctis Patribus dictus fuerit.

Quocirca hoc discrimen est inter Pœnitentiæ & Baptismi Sacramentum, quod ut ait Divus Thomas: *In Baptismo homo participat totaliter virtutem Passionis Christi (utpotè per aquam & spiritum Christo commortuus peccato, & in eo regeneratus ad novam vitam,) & ideo in Baptismo homo consequitur remissionem reatus totius pœnae. In Pœnitentia verò consequitur virtutem Passionis Christi, secundum modum priorum actuum, qui sunt materia Pœnitentia, sicut aqua Baptismi; & ideo non statim per primum actum Pœnitentia quo remittitur culpa, solvitur reatus totius pœna; sed completis omnibus pœnitentia actibus, Hoc est, cum pœnitens congruam peccatis suis egerit Pœnitentiam. Et ut ait S. Augustinus: *Productior est pœna, quam culpa, ne parva putaretur culpa, si cum illa finiretur & pœna.**

S. Tho. 3. p.
q. 86. art. 4.
ad 3.

S. August.
Tract. 124.
in Joann.

Id autem explicat S. Bonaventura, & probat autoritate S. Augustini. *Si autem, inquit, Pœnitentia sit perfecta quantum ad fervorem & durationem, sic dico quòd si ita ferventer pœnitet & dolet de culpa secundum quod congruit ei qui de tanto statu cecidit, credo quòd per hanc redit in pristinam sanitatem. Et de hac intelligitur Augustinus, lib. 5. responsionum: Pœnitentia est res quadam optima & perfecta, omnes defectus revocans ad perfectum: quia Antidotum illud operatur secundum congruentiam suscipientis.*

S. Bonav. in
4. dist. 14. q.
2. littera L.

Quare licet Pœnitentiæ Sacramentum ex sua institutione nihil relinquat solvendum, sicut

18 TRACTATUS VI.

Baptismus ; nihilominus ut plurimum tantummodo commutat pœnam æternam debitam peccatis , in pœnam temporalem , defectu pœnitentium , qui omnia necessaria non præstant , ut plenam , & integram peccatorum suorum remissionem consequantur.

Quæst. 3. Si Sacramenti Pœnitentiæ effectus sit peccatorum omnium remissio , quomodo intelligenda sunt illa Christi Domini verba apud Matth. cap. 12. v. 32. *Quicumque dixerit verbum contra Filium hominis , remittetur ei : qui autem dixerit contra Spiritum sanctum , non remittetur ei neque in hoc seculo , neque in futuro :* Aut etiam id quod in Scripturis legimus ; nonnullos Dei misericordiam non esse consecutos licet cum summo eam ardore petierint : sed & Apostolus Paulus ad Hebræos , cap. 6. v. 4. ait : *Impossibile est enim eos qui semel illuminati sunt , gustaverunt etiam donum caeleste , & participes facti sunt Spiritus sancti . . . & prolapsi sunt rursus renovari ad Pœnitentiam ?*

Resp. Divus Thomas optimè explicat illum s. Tho. 3. p. Matth. locum dum ait : *Dicendum quod illud q. 86. art. 1. verbum , vel blasphemia contra Spiritum ad 3. sanctum , est finalis impœnitentia , ut Augustinus dicit in libro de verbis Domini Sermonem II. quæ penitus irremissibilis est , quia post finem hujus vita non est remissio peccatorum : vel si intelligatur per blasphemiam Spiritus sancti , peccatum quod fit ex certa malitia , vel etiam ipsa blasphemia Spiritus sancti , non dicitur remitti , scilicet de facili.*

Idem dicendum est de iis , qui post conversionem suam relapsi sunt in peccata sua ; quemadmodum enim morbus dicitur incurabilis , quando ægrotus ita malè est affectus , ut ab ipsis abhorreat remediis , quibus sanari

De Sacramento Pœnit. Cap. IV. 19
posset : ita quædam sunt peccata , quæ non remittuntur ; quia is qui ea commisit , gratiam Dei spernit , quâ solâ curari potest : juxta id quod habetur Proverbiorum 18. *Impius cum in profundum venerit peccatorum contemnit.*

Et in hoc sensu Divus Augustinus dixit : *Tanta labes est illius peccati , scilicet cum post agnitionem Dei per gratiam Christi , oppugnat aliquis fraternitatem ; & adversus ipsam gratiam invidia facibus agitatur , ut deprecandi humilitatem subire non possit , etiamsi peccatum suum malâ conscientiâ agnoscere & annunciare cogatur.*

S. Aug. lib. 12
De Serm. Domini in monte. cap. 43.

Cum etiam legimus aliquos non esse consecutos veniam peccatorum suorum , licet eam ardentem petierint , id accidisse omninò fatendum est , quia non verè dolebant de peccatis suis ; hinc ait Divus Thomas : *Nec Antiochus verè pœnituit : dolebat enim de culpa praterita , non propter offensam Dei , sed propter infirmitatem corporalem quam patiebatur , quam agnoscebat ex peccato suo procedere.*

S. Tho. 3. P1
q. 86. art. 1.
ad 1.

Quæst. 4. Quinam alii sunt effectus Pœnitentiæ ?

Resp. Concilium Tridentinum ait: Effectus hujus Sacramenti quantum ad ejus vim & efficaciam pertinet , reconciliatio est cum Deo , quam interdum in viris piis , & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus , conscientia pax & serenitas cum vehementi Spiritus consolatione consequi solet.

Sess. 14. cap. 3.

Quæst. 5. Bona opera facta ab eo , qui erat in statu gratiæ , quique postea incidit in mortale peccatum , per quod meritum amiserunt , recuperantur-ne per Pœnitentiâ ?

Resp. Ut ait Divus Thomas : Opera mari-

D. Tho. 3. p.
q. 89. art. 5.
in corp.

toria per peccatum mortificata, remanent quantum est de se: quia semper Deus illa opera prout facta fuerunt, acceptabit, & Sancti de eis gaudebunt; secundum illud Apocalypsis: Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam. Sed quod isti qui ea facit, non sint efficacia ad ducendum ad vitam eternam, provenit ex impedimento peccati supervenientis, per quod ipse redditus est indignus vitâ aeterna. Hoc autem impedimentum tollitur per Pœnitentiam, in quantum per eam remittuntur peccata; unde restat quod opera prius mortificata, per Pœnitentiam, recuperant efficaciam perducendi eum qui fecit, in vitam eternam.

Quæst. 6. Bona opera facta in statu mortalis peccati, possunt ne effici meritoria vitæ aeternæ per Pœnitentiam?

Resp. Non possunt, quia illa opera nunquam à principio vitæ spiritualis processerunt, unde quam nunquam habuerunt vitam, recuperare non possunt. Quare illa opera quamlibet videantur eximia, comparat Divus Thomas, 3. p. q. 89. art. 6. in corp. sono Cytharæ, quæ dicitur vox mortua. Hinc fit, illa opera nihil prodesse, ut ait Apostolus, 1. Corinth. 13. Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest, nimirum ad salutem, quamvis prodesse possint ad remunerationem temporalem, & sint tanquam dispositiones ad obtinendam Pœnitentiæ gratiam, maximè si ea de causâ fiant. Sic v. g. quando peccator dat eleemosynam, aut facit aliquod aliud bonum opus ad obtinendam Pœnitentiæ gratiam, hoc est, initium bonæ voluntatis ad mutandam vitam, & quamvis adhuc imperfecta sit, non debet tamen considerari ut inutilis & sine

De Sacramento Pœnit. Cap. V. 21
fructu cùm sit initium dispositionis ad perfectam Pœnitentiam.

Quæst. 7. Quænam sunt partes Pœnitentiæ ?

Resp. Ex Concilio Tridentino, Contritio, Sess. 14. cap. Confessio, & Satisfactio Pœnitentiæ partes dicuntur: Suntque illius quasi materia: quod quidem egregiè explicat S. Chrysostomus relatus in Canone his verbis: Perfecta Pœnitentia cogit peccatorem omnia libenter sufferre; in corde ejus Contritio est, in ore ejus Confessio, in opere tota humilitas, scilicet satisfactionis. In sequentibus deinceps capitibus explicabimus tres has partes quæ necessariae sunt ad veram Pœnitentiam.

Can. Perfecta. De Pœnitentiâ. dist. 3.

C A P U T V.

De Contritione.

Quæst. 1. QUID est Contritio ?

Resp. Ex Concilio Tridentino: Contritio qua primum locum inter dictos Pœnitentis actus habet, animi dolor ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero: ita demùm præparat ad remissionem peccatorum, si cum fiducia divina misericordiae & voto præstandi reliqua conjunctus sit, quæ ad ritè suscipiendum hoc sacramentum requiruntur.

Sess. 14. cap. 4.

Quæst. 2. Quænam conditiones exiguntur ad hunc dolorem, ut sit verus ?

Resp. Quatuor conditiones requiruntur: nimirum debet esse Interior, Supremus, Universalis, & Supernaturalis.

Quæst. 3. Quare Contritio debet esse interior ?